

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (ósma izba)

z dnia 23 maja 2019 r. *

Konkurencja – Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki – Rynek recyklingu akumulatorów samochodowych ołowiowo-kwasowych – Decyzja stwierdzająca naruszenie art. 101 TFUE – Uzgadnianie cen zakupu – Grzywny – Punkt 26 komunikatu w sprawie współpracy z 2006 r. – Punkt 37 wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien – Nieograniczone prawo orzekania

W sprawie T-222/17

Recylex SA, z siedzibą w Paryżu (Francja),

Fonderie et Manufacture de Métaux SA, z siedzibą w Brukseli (Belgia),

Harz-Metall GmbH, z siedzibą w Goslar (Niemcy),

reprezentowane przez adwokatów M. Wellingera, S. Reinart i K. Bongs,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez I. Rogalskiego, J. Szczodrowskiego i F. van Schaik, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot żądanie na podstawie art. 263 TFUE mające na celu obniżenie kwoty grzywny nałożonej na skarżące w decyzji Komisji C(2017) 900 final z dnia 8 lutego 2017 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 101 TFUE (sprawa AT.40018 – Recykling akumulatorów samochodowych),

SĄD (ósma izba),

w składzie: A.M. Collins (sprawozdawca), prezes, M. Kancheva i R. Barents, sędziowie,

sekretarz: N. Schall, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 15 listopada 2018 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: angielski.

Wyrok¹

Okoliczności powstania sporu

- 1 Recylex SA, Fonderie et Manufacture de Métaux SA i Harz-Metall GmbH (zwane dalej łącznie „skarżącymi” lub „Recylexem”) są spółkami z siedzibą, odpowiednio, we Francji, w Belgii i w Niemczech, prowadzącymi działalność związaną z produkcją ołowiu pochodzącego z recyklingu i innych produktów (polipropylenu, cynku i metali specjalnych).
- 2 W drodze decyzji C(2017) 900 final z dnia 8 lutego 2017 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 101 TFUE (sprawa AT.40018 – Recykling akumulatorów samochodowych) (zwanej dalej „zaskarżoną decyzją”) Komisja Europejska stwierdziła istnienie naruszenia art. 101 TFUE w sektorze zakupu zużytych akumulatorów samochodowych ołowiowo-kwasowych wykorzystywanych do produkcji ołowiu pochodzącego z recyklingu. Naruszenie to, w którym brały udział cztery przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw, a mianowicie, po pierwsze, Campine NV i Campine Recycling NV (zwane dalej łącznie „Campine”), po drugie, Eco-Bat Technologies Ltd, Berzelius Metall GmbH i Société de traitement chimique des métaux SAS (zwane dalej łącznie „Eco-Bat”), po trzecie, Johnson Controls, Inc., Johnson Controls Tolling GmbH & Co. KG i Johnson Controls Recycling GmbH (zwane dalej łącznie „JCI”) i po czwarte, Recylex, zostało popełnione w okresie od dnia 23 września 2009 r. do dnia 26 września 2012 r. (motywy 1 i 2 oraz art. 1 ust. 1 zaskarżonej decyzji).
- 3 Zdaniem Komisji rozpatrywane naruszenie stanowiące jednolite i ciągle naruszenie przybrało postać porozumień i uzgodnionych praktyk mających miejsce na terytoriach Belgii, Niemiec, Francji i Niderlandów. Polegało ono w odniesieniu do czterech przedsiębiorstw lub grup przedsiębiorstw, o których mowa w pkt 2 powyżej, na koordynowaniu swojego zachowania w przedmiocie cen zakupu zużytych akumulatorów samochodowych ołowiowo-kwasowych wykorzystywanych do produkcji ołowiu pochodzącego z recyklingu (motywy 1 i 2 oraz art. 1 ust. 1 zaskarżonej decyzji).

Postępowanie administracyjne poprzedzające wydanie zaskarżonej decyzji

- 4 Postępowanie administracyjne zostało wszczęte po złożeniu przez JCI w dniu 22 czerwca 2012 r. wniosku o zwolnienie z grzywny w rozumieniu obwieszczenia [komunikatu] Komisji w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych (Dz.U. 2006, C 298, s. 17; zwanego dalej „komunikatem w sprawie współpracy z 2006 r.”). W dniu 13 września 2012 r. Komisja przyznała temu przedsiębiorstwu warunkowe zwolnienie z grzywny zgodnie z pkt 18 tego komunikatu (motyw 29 zaskarżonej decyzji).

[...]

- 6 Eco-Bat w dniu 27 września 2012 r., a Recylex w dniu 23 października 2012 r., złożyły wniosek o zwolnienie z grzywny lub, w razie jego negatywnego rozpatrzenia, wniosek o obniżenie kwoty grzywny na podstawie komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy. W dniu 4 grudnia 2012 r. Campine złożyła wniosek o obniżenie kwoty grzywny na podstawie tego komunikatu (motyw 31 zaskarżonej decyzji).

[...]

- 10 Pismem z dnia 24 czerwca 2015 r. Komisja poinformowała Eco-Bat i Recylex o wstępnym wniosku, że dowody przekazane przez Eco-Bat i Recylex były dowodami istotnie zwiększającymi wartość dowodów będących już w posiadaniu Komisji w rozumieniu pkt 24 i 25 komunikatu z 2006 r. w sprawie

¹ Poniżej zostały odtworzone jedynie te punkty wyroku, których publikację Sąd uznał za wskazaną.

współpracy, a w konsekwencji o zamiarze obniżenia kwoty grzywny, jaka zostanie na nie nałożona. Pismem z tego samego dnia Komisja poinformowała także Campine o wstępnym wniosku, że nie spełnia ona przesłanek pozwalających na skorzystanie z obniżenia kwoty grzywny na podstawie komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy (motyw 33 zaskarżonej decyzji).

[...]

- 13 W dniu 8 lutego 2017 r. Komisja wydała zaskarżoną decyzję, w której w szczególności zarzuca grupie Recylex, że uczestniczyła ona w naruszeniu, o którym mowa w pkt 3 powyżej, od dnia 23 września 2009 r. do dnia 26 września 2012 r. i nakłada na nią solidarnie grzywnę w wysokości 26 739 000 EUR.

Co do prawa

[...]

W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na błędnym zastosowaniu pkt 26 komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy w odniesieniu do współpracy Eco-Bat

- 136 Poprzez zarzut czwarty Recylex utrzymuje, że Eco-Bat nie dopełnił obowiązku współpracy w rozumieniu pkt 12 lit. a) i c) komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy, zgodnie z wymogami pkt 24 tego komunikatu. Recylex twierdzi, że ze względu na to, iż, by móc ubiegać się o obniżenie kwoty grzywny, powinny być spełnione łączne przesłanki wskazane w pkt 12 lit. a)–c) tego komunikatu, Eco-Bat nie mógł skorzystać z obniżenia grzywny. Komisja powinna zatem stwierdzić, że Recylex był pierwszym przedsiębiorstwem, które przedstawiło dowody istotnie zwiększające wartość dowodów już będących w jej posiadaniu, a nie, iż był drugim przedsiębiorstwem, które przedstawiło takie dowody. W konsekwencji Komisja dopuściła się błędu w ocenie w ramach zastosowania pkt 26 akapit pierwszy komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy, przyznając na rzecz grupy Recylex obniżenie kwoty grzywny w przedziale od 20 do 30%, zamiast w przedziale od 30 do 50%.
- 137 Recylex podniósł, że Eco-Bat nie spełnił swego obowiązku współpracy pod wieloma względami. Po pierwsze, przed złożeniem przez Recylex wniosku o złagodzenie sankcji Eco-Bat przedstawił niezupełne i wprowadzające w błąd informacje w odniesieniu do terytoriów, których dotyczy naruszenie. Eco-Bat twierdził bowiem, że naruszenie ograniczało się do Niemiec, Niderlandów i sporadycznie do Belgii. Eco-Bat odpowiedział również w wymijający sposób na pytania Komisji dotyczące naruszenia odnoszącego się do Francji. Po drugie, Eco-Bat nie ujawnił całego zakresu udziału jego przedstawicieli w naruszeniu, co wskazuje, że nie przeprowadził on szczegółowych badań w celu przedstawienia Komisji pełnego opisu swego udziału w naruszeniu. Po trzecie, Eco-Bat przedstawił wprowadzające w błąd informacje w odniesieniu do roli odgrywanej przez jednego ze swych przedstawicieli. Bardziej ogólnie, odpowiedzi Eco-Bat na wysunięte przez Komisję żądania informacji nie wykazują rzeczywistej współpracy.
- 138 W konsekwencji ze względu na wykluczenie Eco-Bat, Recylex uważa, że miał on prawo do maksymalnego obniżenia kwoty grzywny o 50% w pierwszym przedziale przewidzianym w pkt 26 akapit pierwszy komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy. W odniesieniu do przedstawionych przez Recylex dowodów przyczyniających się do znacznego zwiększenia wartości dowodów już znajdujących się w posiadaniu Komisji, Recylex opiera się w istocie na takich samych argumentach, jak podniesione przez niego w uzasadnieniu zarzutów pierwszego i drugiego.
- 139 Na rozprawie Recylex potwierdził, że poprzez ten zarzut nie zamierzał on uniemożliwić grupie Eco-Bat obniżenia kwoty grzywny o 50%, z którego korzystała.

140 Komisja twierdzi, że jest bezsporne między stronami, iż Eco-Bat w dniu 27 września 2012 r. był pierwszym przedsiębiorstwem, które przedstawiło dowody istotnie zwiększające wartość dowodów już będących w posiadaniu Komisji. Recylex był w dniu 23 października 2012 r. drugim przedsiębiorstwem, które przedstawiło takie dowody. Ze względu na porządek chronologiczny przedstawienia dowodów istotnie zwiększających wartość dowodów będących już w posiadaniu Komisji Recylex nie może w każdym wypadku zostać uznany za pierwsze przedsiębiorstwo, które przedstawiło dowody istotnie zwiększające wartość dowodów będących już w posiadaniu Komisji, mimo iż Eco-Bat został wykluczony z jakiegokolwiek obniżenia kwoty grzywny ze względu na uchybienie obowiązkowi współpracy zgodnemu z wymogami pkt 12 komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy. W konsekwencji podniesione przez Recylex zastrzeżenia dotyczące uchybienia obowiązkowi współpracy przez grupę Eco-Bat i twierdzenia co do istotnie zwiększonej wartości dowodów, które przedstawił, są bezprzedmiotowe.

141 Pierwszą kwestią, którą należy rozstrzygnąć, jest to, czy w przypadku gdy dwa przedsiębiorstwa przedstawiły dowody istotnie zwiększające wartość dowodów będących już w posiadaniu Komisji, przedsiębiorstwo, które przedstawiło je w drugiej kolejności, może zająć miejsce pierwszego przedsiębiorstwa, jeśli współpraca z tym pierwszym przedsiębiorstwem okazała się niezgodna z wymogami przewidzianymi w pkt 12 komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy.

142 Na wstępie należy zauważyć, że wydając komunikat o współpracy z 2006 r., Komisja dała podstawy do pewnych uzasadnionych oczekiwań, co zresztą sama przyznała w pkt 38 tego komunikatu. Komisja jest zatem zobowiązana przestrzegać tego komunikatu ze względu na uzasadnione oczekiwania, jakie mogą żywić na jego podstawie przedsiębiorstwa noszące się z zamiarem współpracy z tą instytucją (zob. wyrok z dnia 29 lutego 2016 r., Schenker/Komisja, T-265/12, EU:T:2016:111, pkt 361 i przytoczone tam orzecznictwo).

143 Następnie należy przypomnieć, że z uwagi na to, iż postępowanie w sprawie złagodzenia sankcji stanowi wyjątek od reguły, zgodnie z którą przedsiębiorstwo musi zostać ukarane za każde naruszenie reguł prawa konkurencji, reguły odnoszące się do tego postępowania muszą być ściśle interpretowane (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 27 lutego 2014 r., LG Display i LG Display Taiwan/Komisja, T-128/11, EU:T:2014:88, pkt 167).

144 Zgodnie z brzmieniem pkt 26 akapit pierwszy komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy:

„Komisja ustali w decyzji przyjętej na końcu procedury administracyjnej poziom [obniżenia kwot] zmniejszenia grzywien, z którego skorzysta przedsiębiorstwo, w odniesieniu do grzywien, które w przeciwnym przypadku zostałyby nałożone. Dla:

- pierwszego przedsiębiorstwa spełniającego warunki pkt 24: zmniejszenie o 30–50%,
- drugiego przedsiębiorstwa spełniającego warunki pkt 24: zmniejszenie o 20–30%,
- kolejnych przedsiębiorstw spełniających warunki pkt 24: zmniejszenie o wartość do 20%”.

145 Punkt 24 komunikatu w sprawie współpracy z 2006 r. stanowi, że, aby móc ubiegać się o obniżenie kwoty grzywny, przedsiębiorstwo musi spełnić łącznie warunki określone w pkt 12 lit. a)–c) wspomnianego komunikatu. W pkt 12 przedstawiono wymogi dotyczące obowiązku współpracy. Punkt ten stanowi zasadniczo, że przedsiębiorstwo powinno, po pierwsze, współpracować w sposób prawdziwy, pełny i ciągły, natychmiast od momentu złożenia wniosku w ramach procedury administracyjnej prowadzonej przez Komisję, co wymaga, by przedsiębiorstwo udzieliło ścisłych, niewprowadzających w błąd i zupełnych informacji. Po drugie, powinno ono zakończyć udział w domniemanym kartelu i, po trzecie, nie jest dopuszczalne, aby przedsiębiorstwo zniszczyło, sfalszowało lub ukryło dowody istnienia domniemanego kartelu. W niniejszym przypadku skarżące nie kwestionują, że Eco-Bat spełnił drugi warunek.

- 146 Punkt 30 akapit drugi komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy stanowi, że, jeżeli Komisja uzna, iż przedsiębiorstwo nie spełnia warunków określonych w pkt 12, nie będzie mu przysługiwać żadne preferencyjne traktowanie w ramach tego komunikatu. W związku z tym, co do czego zresztą strony się zgadzają, wymóg współpracy w rozumieniu pkt 12 omawianego komunikatu stanowi podstawowe kryterium w celu określenia, czy przedsiębiorstwo ma prawo do całkowitego lub częściowego zwolnienia z grzywny, lub do jakiegokolwiek obniżenia jej kwoty. W sytuacji gdy nie spełniło ono swego obowiązku współpracy, nie może skorzystać ze złagodzenia sankcji.
- 147 Należy natomiast stwierdzić, że z komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy nie wynika, by uchybienie obowiązkowi współpracy miało wpływ na zmianę miejsca przyznanego w kolejce wniosków o złagodzenie sankcji.
- 148 Należy również stwierdzić, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z samej logiki komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, jak również komunikatu z 2006 r., wynika, iż zamierzonym celem jest stworzenie klimatu niepewności wewnątrz karteli, który ma zachęcać do jego ujawnienia Komisji. Ta niepewność wynika zaś właśnie z faktu, że uczestnicy kartelu wiedzą, że tylko jeden spośród nich będzie mógł skorzystać ze zwolnienia z grzywny, ujawniając pozostałych uczestników naruszenia i narażając ich w ten sposób na grzywny. W ramach tego systemu i zgodnie z tą samą logiką przedsiębiorstwa, które najszybciej zaproponują współpracę, mają gwarancję otrzymania większej obniżki grzywny, którą w innym przypadku musiałyby zapłacić, w porównaniu z obniżką przyznaną przedsiębiorstwom, które tę współpracę nawiązały później (zob. wyroki: z dnia 16 września 2013 r.: Wabco Europe i in./Komisja, T-380/10, EU:T:2013:449, pkt 147 i przytoczone tam orzecznictwo; Repsol Lubricantes y Especialidades i in./Komisja, T-496/07, niepublikowany, EU:T:2013:464, pkt 334 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 149 Porządek chronologiczny i szybkość współpracy zaoferowanej przez członków kartelu stanowią więc podstawowe elementy systemu wprowadzonego w życie przez komunikat w sprawie współpracy z 2006 r. (wyrok z dnia 5 października 2011 r., Transcatlab/Komisja, T-39/06, EU:T:2011:562, pkt 380; zob. podobnie wyrok z dnia 16 września 2013 r., Wabco Europe i in./Komisja, T-380/10, EU:T:2013:449, pkt 148 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 150 Z powyższego wynika, że ani brzmienie komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy, ani jego logika nie przemawiają za wykładnią, zgodnie z którą w przypadku, gdy dwa przedsiębiorstwa przedstawiły dowody istotnie zwiększające wartość dowodów będących w posiadaniu Komisji, przedsiębiorstwo, które przedstawiło je w drugiej kolejności zajmuje miejsce pierwszego przedsiębiorstwa, jeśli współpraca z tym pierwszym przedsiębiorstwem okazuje się niezgodna z wymogami przewidzianymi w pkt 12 komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy.
- 151 Przeciwny wniosek mógłby prowadzić do sytuacji hipotetycznej, w której dwa przedsiębiorstwa korzystałyby z obniżenia grzywny, o których mowa w poszczególnych tiret zawartych w pkt 26 komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy. Mogłoby to osłabić zachętę dla każdego przedsiębiorstwa uczestniczącego w kartelu antykonkurencyjnym do współpracy z Komisją tak szybko, jak to możliwe, jednak bez zwiększenia zachęty do współpracy z nią w pełni, ponieważ zachęta do prawdziwej współpracy jest już w pełni chroniona za pomocą groźby zastosowania przez Komisję pkt 24 i 30 komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy.
- 152 Wreszcie należy również zauważyć, że ani w pismach procesowych, ani w odpowiedzi na pytanie przedstawione w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 89 regulaminu postępowania Recylex nie powołał się na istotne argumenty, które mogłyby podważyć ten wniosek.

- 153 W konsekwencji należy stwierdzić, że Komisja nie popełniła błędu, nie przyznając grupie Recylex obniżenia kwoty grzywny w przedziale od 30 do 50% na podstawie pkt 26 tiret pierwsze komunikatu z 2006 r. w sprawie współpracy. Nawet gdyby Eco-Bat uchybił swemu obowiązkowi pełnej współpracy z Komisją, nie zmienia to okoliczności, że Recylex był drugim przedsiębiorstwem, które przedstawiło dowody istotnie zwiększające wartość dowodów już będących w posiadaniu Komisji.
- 154 Z powyższego wynika, że pozostałe argumenty są nieistotne dla sprawy i że zarzut czwarty należy oddalić jako bezzasadny.

[...]

Z powyższych względów

SĄD (ósma izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Skarga zostaje oddalona.**
- 2) **Recylex SA, Fonderie et Manufacture de Métaux SA i Harz-Metall GmbH zostają obciążone kosztami postępowania.**

Collins

Kancheva

Barents

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 23 maja 2019 r.

Podpisy